

vse otroke iz „freimaurerskih šol“ pobirajo in v katoliške dajejo; 300 državnih šol je celó praznih. — V Irlandiji trpijo prebivalci strašen glad, mnogi gladu umirajo; vladina pomoč, čeravno precej velika, je prekesno došla. V Afganistanu se Angležem zopet slaba godi, razkačeni Afgani so jim zopet zvezo z Indijo prekrbnili.

Za poduk in kratek čas.

Vransko.

Tržaška velika cesta iz Maribora nad Slov. Bistrico, Konjice, Celje, Trojano, Podpeč v Ljubljano bila je nekdanj silno živahna. Brezštevilnih težkih vozov je se po njej pomikalo noč in dan. Ob cesti stanujoči prebivalci so leto in zimo zaslužili mnogo denarjev, zlasti gostilničarjem godilo je se kaj dobro. Sedaj je to vse minulo. Južna železnica potegnula je na-se prevažanje blaga, velika tržaška cesta pa je zapuščena; le domači vozijo po njej, tujega vozača ni videti na njej; prejšnje živahno življenje, bogati promet, vsakdanji zaslužek zginil je za vselej. To vidimo po celej njenej dolgej črti, le od Celja naprej do Gomilskega je še nekaj prejšnjega življenja, ker se mnogo blaga prevaža iz mesta za potrebe velikega gornjegrajskega okraja. Od Gomilskega naprej do Vranskega in krajske meje videti je znatno manj vozačev. Vkljub temu pa ostanemo na Vranskem, da ovi trg in jegov okraj svojim bralcem nekoliko popišemo.

Vransko je še le nekoliko let trg. Šteje 108 hiš in 586 prebivalcev. V trgu je c. k. okrajna sodnija, pošta, c. k. notar, žandarmarijska štacija, vračnik, okrajni zastop, podružnica kmetijske družbe štajerske in farna cerkev sv. Mihaela na Vranskem. Cela župnija ima 5 srenj: Vransko, Ločič, Prekop, sv. Jeronim in Tešovo z 2810 prebivalci. Podružnic je 6. Šola je dvorazredna. Sejmi obhajajo se 4. namreč 3. marca, sredo po belej nedelji, 29. septembra in 15. novembra. Večjidel so sejmovi dobro obiskovani. S trgom združeni ste 2 okoliščni srenji Ločič in Prekop, kar pa okoličanom ni po vsem povoljno in so marsikateri uže zglasili se za to, da bi se zopet združile, h čemur je pa treba dovoljenja od strani deželnega zbora štajerskega; vse tri srenje skup merijo 3878 oralov [2229 hektar], štejejo 273 hiš in 1597 duš.

Po trgu dobil je tudi celi okraj svoje ime, da ga nazivljajo: vranski okraj. Meri svojih 32.191 oralov [18.567 hektar] ter zapopada Volskin dol in nekaj Savinjske široke doline. Visoke planine stojijo mu le na severo-zapadnih in južnih mejah in toraj imajo prebivalci milejše podnebje nego oni v gornjegrajskem okraji. Vetrovi vlečejo zvečinoma iz južno-zapadne proti severo-izhodnej strani. Deži rado in tudi nevihte niso prereditke; toča prihruje skoraj gotovo vsako tretje leto. Obrobje visokih planin proti severu in zapadu pouzročuje mnogo viharjev, krči jesen in razteza zimo, ki pogosto

prične uže sred novembra in traja do sred aprila. Na zimo računati se toraj 5 mesencev, na poletje 3, na spomlad in jesen skup 4. Goličav in pustinj ne najdeš v celem okraji, pa tudi ne muž ali močvirjev. Zemlja je po brdih in planinah peščena, deloma tudi ilovnata ali glinasta, lepo prstena in toraj rodovitna pa po Volskinem dolu. Pridelujejo po nižavah največ vsakovrstnega žita tudi koruze, v planinskih legah pa le bolj oves in krompir. Vinogradov je malo, vino iz njih slabo. Gojzdog je precej in lepih, proti severu je največ smerekovja, proti jugu pa bukovja. Ljudi štejem v celem okraji 9715, ki so vseskozi lepe, krepke rasti in jasnega, živahnega duha. Železnice okraj nima nobene; najvažniša za promet je stara tržaška velika cesta in okrajna steza iz Gomilskega nad Brašlovce v Mozirje.

Slovstvo. L. W. Berezina knjiga: „Hrvatska, Slavonija, Dalmacija i vojaška Krajina“ v ruskem jeziku je tako izvrstno delo, da po zagotovitvi „Obzora“ (glej 132. list lanskega leta) ga mu ne v hrvatskem, pa tudi v nobenem drugem jeziku ni para. Delo res zasluži ime „slave naroda hrvatskega“, kakor knjiga našega Valvazorja o Kranjski „Ehre des Herzogthums Krain“. Jako obširno delo, za katero je slavni Berezin, več časa v trojedni kraljevini bivajoč, s čuda neumornim trudom nabiral gradivo, popisuje navedene jugoslovanske dežele v zemljepisnem, zgodovinskem, statističnem, političnem, literarnem, gospodarskem in trgovskem, v obče kulturnem oziru tako temeljito, da se z enakim delom menda ne Nemci, ne Francozi in drugi narodi ponašati ne morejo. — Delo tolike vrednosti je napotilo našega za slovanstvo neutrudljivo delavnega gosp. dr. Jordana, zdaj urednika „Reforme“, da je podpiran od preblagega jugoslovanskega rodoljuba, sklenil, iz ruščine v nemški jezik prestaviti to velikansko delo, ako vsaj 300 naročnikov na-nj dobi. Nam so došle 3 v poskušnjo izdane pôle, ki nam kažejo, da bi res obžalovati bilo, ako ne bi krasno delo prišlo na svetlo. Zato toplo priporočamo rodoljubom posameznim in znanstvenim zavodom, naj žrtvujejo 5 gld., ki jih bo stala ta knjiga. Gospod dr. Jordan ne zahteva prenumeracije (predplače), ampak le to, da, kdor želi knjigo, mu po poštni listnici (Correspondenz-Karte) naznani subskripcijo na Dunaj (Wien VI. Kaunitzgasse 2). Podpirajmo tudi mi Slovenci prevodnika, da pride velike hvale vredna knjiga na svetlo; vsaj smo v najbližji do-tiki z našimi brati jugoslovanskimi.

Smešničar 4. Nemškutarski učitelji na Kranjskem gorijo za nemščino in priporočajo v svojej „Schulzeitung“ nemško-slovensko godlo. Šaljivi „Brenclj“ jim ponuja v zgled stedečjo nemško-slovensko „kaša-brein“. „Der smrkelj und die muha se srečata auf der cesta iz den mesta. „Wohin greš?“ fragt der smrkelj die muha. — „Iz der

Stadt na die Bauern“ — odgovori die muha. — „Jaz aber iz den kmetov v die mesto“ — sagt der smrkelj, — „zakaj greš du unter die kmete?“ — „Die gospoda, wenu ich in die jed padem, nabode mich na Gabel, pa mich ven vrže, der kmet pa zajame vollen Löffel in me vrže weg, dass ich für ein cel teden Speise habe.“ — „Bei mir je pa narobe“ — sagt der smrkelj — der kmet wirft mich z vso silo ob tla, in der Stadt pa me zavijajo v Schnupftücher, da sem ganz na warmem in se ne razmažem und mich nicht verkühle.“ Začnimo toraj tako pisati, bote videli, kako bo svet strmel nad našim napredkom in kako lepo bomo govorili, da nas bodo še angeljci poslušat hodili.
„Brencelj“.

Razne stvari.

(*Stradajočim Istrijanom*) darovali so g. Jožef Žitek, profesor v Ptuj 1 fl. g. Janez Majciger profesor v Mariboru 2 fl. č. g. Jakob Košar, župnik gornje Poljskave 2 fl. Brašlovska fara pod geslom „Blagor mu, kdor se usmili reveža“ 20 fl. 10 kr. Bog plati! (Dalje prihodnjč.)

(*Blagi daritelji*). Podpisani je prejel od dobrotnice v Mariboru, ktera noče imenovana biti, za „družbo duhovnikov“ 400 fl. in za „šolske sestre“ v Mariboru 400 fl. Naj se sestre in družbeniki blage dobrotnice pri daritvi sv. meše pobožno spominajo.

Fr. Kosar,
predsednik družbe duhovnikov.

(*Iz Škal*) se nam piše o hudem prepiru med možem in ženo pri št. Bricu. Naposled bil je prepir dokočan s tem, da je razjarjena žena z motiko kresnola in moževi spodnjo čeljust zdrobila. Žalostno!

(*Zvon*) leposloven list, izhaja na Dunaji po dvakrat na mesec na celi poli. Izdaje in urednje ga g. Jos. Stritar; naročnina mu je za vse leto 4 fl. in za pol leta 2 fl. Naslov: Redaction des „Zvon“ Wien VIII. Lange Gasse 44.

(*Od sv. Bolfanka v ljutomerskih goricah*) se nam poroča, da je se v noči od 12—13. t. m. vnela v Gomili viničarija, ki je lastnina nemškega reda. Od hiše pogorela je samo streha, hlevi pa so pogoreli do tal. Da je ne daleč proč stoječa tiskalnica (preša) nepoškodovana ostala, imamo zahvaliti vrlim gasilec. Poslopje bilo je zavarovano. —

(*Naš slovenski regiment*) štev. 47. prej Hartung sedaj Litzelhofen, obhaja l. 1882 dvestoletnico svojega obstanka. Ko bi vendar kdo za „Slov. Gospodarja“ hotel sestaviti zanimivo zgodovino tega hrabrega regimenta, ki je zlasti veliko let na Italijanskem bil!

(† *Franc Kokošinek*) bivši oskrbnik grajščine v Mariboru, okrajni komisar, okrajni sodnik v Slov. Bistrici in naposled upokojeni deželni sodnijski svetovalec, je umrl v Gradcu 71 let star.

(*Ubogim šolarjem*) darovala je hranilnica v Lipnici 100 fl. za nakup obleke in obutali.

(*Napredovalni gospodarstveni poduk*) se uvede pri šolah v Lučanah Gomilici in Koprivnici.

(*V Partinji št. lenartskega okraja*) prišlo je po noči 5 tatov, da bi vlomili pri posestniku Dvoršaku. Lestvica bila je uže nastavljena, ko se posestnik vzbudi in tate s puško odpodi.

(*Šoštajnski okrajni odbor*) je sestavljen: g. M. Golob, načelnik, g. J. Vošnjak, namestnik, č. g. dr. Lipold, g. Magis, g. A. Jan, g. K. Skaza in g. Fr. Novak, odborniki. Odbor je prošnjo poslal državnemu zboru za postavbo zoper oderuhe.

(*V Laškem*) je umrl delavec Franc Beljak, ker se mu je dinamit-patrona vnela in ga smrtno ranila.

(*Sprla*) sta se šolski krajni svet in srenjski zastop pri sv. Križu pri Slatini zaradi stavljenja šolskega poslopja.

(*Ptujsko muzikalno društvo*) štelo je lani 166 udov, imelo 3487 fl. dohodkov in 3229 fl. potroškov.

(*V Kapeli pri Radgoni*) se je staremu Martinu Pešenčniku na ledu pred hišo spodrsnilo, mož pade na znak in si glavo razbije, da je k priči mrtev.

(*Dijaškemu semeničču*) darovali so velečestiti gospod Borovski prošt Izidor Allinger 10 fl. č. g. Gregor Presečnik, kaplan, 15 fl. č. g. Davorin Sevnik, župnik 20 fl. Bog plati!

(*Spremembe v Lavantinskeje škofiji*). Č. g. Fr. Murkovič ostane kaplan pri sv. Barbari poleg Wurmburga, č. g. J. Kotnik pride za kaplana v Loko in č. g. A. Pajmon v Laporje.

(*Za družbo duhovnikov*) je vplačal č. g. Frece 11 fl. (ustn. je popoln. in letn. za l. 1880 dopl.)

Loterijsne številke:

V Gradcu 17. januarja 1880: 73, 12, 82, 64, 90.
Na Dunaju „ „ 29, 72, 13, 52, 67.

Prihodnje srečkanje: 31. januarja 1880.

Oznanilo

zadevno poduk za viničarje na vinorejskeje šoli.

Podpisano ravnateljstvo daje naznaniti, da se s 1. marcem t. l. sprejme

deset mladenčev ali viničarjev,

18—25 let starih, v praktični poduk v sadje in vinorejstvu. Izplačuje se jim navadna dnina in zamorejo stanovanja dobiti ali v zavodu ali pri bližnjih viničarijah; toda zavezati morejo se, da ostanejo na vinorejskeje šoli vsaj pol leta. Oglašja se pismeno ali ustmeno. Predložiti imajo domovinski list ali služebne knjižice in spričevalo od srenjskega predstojnika o dobrem obnašanji, to pa do 20. februarja 1880.

Ravnateljstvo sadje- in vinorejske šole v Mariboru.

Ravnateljstvo.